

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU
Mali Hizmetler Kurum Başkan Yardımcılığı

Sayı : 36385208/10.07-

Konu : Denetimlerde Tespit Edilen Hususlar

..... KAMU HASTANELERİ BİRLİĞİ
GENEL SEKRETERLİĞİNE

Kurumumuza bağlı farklı illerdeki bazı Kamu Hastaneleri Birlikleri ve bağlı sağlık tesislerince yapılan ihalelerde/alımlarda, Sayıştay Başkanlığı Denetçileri tarafından tespit edilen hususlarla ilgili olarak aşağıdaki açıklamaların yapılmasına ve bazı hususların tekrar hatırlatılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

1- Hastane Bilgi Yönetim Sistemi Alımlarının Kamu İhale Kanununun Temel İlkeleriyle Uyumlu Olmaması;

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 5 inci maddesinde; ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel ihale usulleri olduğu belirtilmiştir. Diğer taraftan anılan Kanunda, özel durumlarda ihtiyaçların temel ihale usulleri ile karşılanmasının mümkün olmadığı haller dikkate alınarak, ihtiyaçların teminindeki gecikmelerin önlenmesi amacıyla idarelerin duruma uygun hareket edebilme konusunda yetkilendirilmesi anlayışı benimsenmiş, 21 ve 22 nci maddelerde sayılan hallerin gerçekleştiği durumlarda pazarlık usulü ve doğrudan temin yöntemi uygulanarak alım yapılabilme imkânı sağlanmıştır.

Belirtilen temel yaklaşıma uygun olarak öncelikle ihtiyaçların karşılanmasında açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün uygulanması, Kanununun 21 ve 22 nci maddesinde belirtilen hallerin gerçekleştiği durumlarda ise, pazarlık usulüyle veya doğrudan temin yöntemiyle ihtiyaçların karşılanması gerekmektedir.

Kamu Hastaneleri Birliklerimizin ve bağlı sağlık tesislerinin bu temel yaklaşıma uygun olarak hareket etmesi ve uygulamayı yönlendirmek amacıyla 30.12.2014 tarihli ve 5461.1459 sayılı genel yazımız yayımlanarak Hastane Bilgi Yönetim Sistemleri (HBYS) Hizmet alımları için hangi hallerde 4734 sayılı Kanununun 22'nci maddesi bentlerinin kullanılabilmesi açıklanmıştır.

Ancak Kurumumuza bağlı Kamu Hastaneleri Birlikleri ve bağlı sağlık tesislerinde Sayıştay Başkanlığı'nca yapılan denetimlerde; HBYS alımlarında 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun temel ilkelerinde belirtilen ihale usulleri yerine, kanunda belirtilen şartlar sağlanmadan doğrudan temin usulünün kullanıldığı,

2016 yılında Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu denetimi kapsamında yapılan denetimlerde sağlık tesislerinin HBYS alımlarının 4734 sayılı Kanununun temel ilkeleriyle uyumlu olmadığı, 46 sağlık tesisinin HBYS alımını doğrudan temin usulünün 22/a ve 22/b fıkralarının şartlarına istinaden, 195 sağlık tesisinin ise 22/c ve 22/d fıkralarının şartlarına istinaden yaptığı, 45 birlik ile 40 sağlık tesisinin açık ihale usulünü, 7 Birlik ile 48 sağlık tesisinin pazarlık ihale usulünü kullandığı,

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU
Mali Hizmetler Kurum Başkan Yardımcılığı

Sayı : 36385208/10.07-

Konu : Denetimlerde Tespit Edilen Hususlar

Doğrudan temin usulünün şartları mevcut olmadan bu yöntemin kullanıldığının tespit edildiği, **ihtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişinin karşılaması veya özel hakka sahip olması durumunun HBYS hizmeti açısından geçerli bir sebep olmadığı**, piyasa da Sağlık Bakanlığınca bu hizmeti sağlayabilecek aktif olarak Bakanlığın sitesinde duyurulan 47 firmanın mevcut olduğu, 46 sağlık tesisinin HBYS alımını doğrudan temin usulünün sadece gerçek veya tüzel tek kişinin karşılaması veya özel hakka sahip olması şartlarına istinaden yapmasının mevzuata uygun olmadığı tespitlerine yer verilmiştir.

Malum olunduğu üzere, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun Doğrudan Temin başlıklı 22'nci maddesinin (a), (b), ve (c) bentleri kapsamında alım yapılabilmesi için anılan kanunda farklı şartlar belirlenmiştir. Bu şartlar; ihtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğinin tespit edilmesi ile ihtiyaç ile ilgili sadece gerçek veya tüzel tek kişinin özel bir hakka sahip olması, bunun yanında (c) bendi kapsamında yapılacak alımlarda mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için asıl sözleşmeye dayalı üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden alımın yapılmasıdır. Ayrıca Kamu İhale Kurumu tarafından yayımlanan parasal tutarlara ilişkin Kamu İhale Tebliğ'in'de belirtilen parasal tutara kadar alımlarda da idarelerin 22'nci maddenin (d) bendini kullanabilecekleri yine anılan kanunda belirtilmiştir.

Sonuç olarak, HBYS hizmet alımlarına ilişkin olarak yapılacak ihalelerde; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun'un temel ilkelerine uygun bir şekilde saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlayacak şekilde öncelikle temel ihale usulleri olan açık ihale usulü ile belli istekliler arasında ihale usulünün kullanılması, ihale usullerinin kullanılmasını engelleyecek şartların ortaya çıkması ile kanunun 21 ve 22 nci maddelerinde sayılan **özel hallerin gerçekleştiği** durumlar da sunulan sağlık hizmetinin aksamaması için pazarlık usulü ve doğrudan temin yöntemlerinin uygulanabileceği unutulmamalıdır. Söz konusu alımlarla ilgili olarak ilgili mevzuat ve 30.12.2014 tarihli ve 5461.1459 sayılı genel yazımız doğrultusunda hareket edilmesi gerekmektedir.

2- Hizmet Alım İhalelerinde Şartnamede Öngörülen Sigortaların Yaptırılmaması;

Kamu İhale Genel Tebliğinin 'İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması' başlıklı 76 ncı maddesinde;

"76.1.Hizmet alımı ihalelerinde iş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanmasına ilişkin düzenleme Hizmet İşleri Genel Şartnamesinin 19 uncu maddesi ile tip idari şartnamelerin "teklif fiyata dahil olan giderler" maddesi ve tip sözleşmenin 21 inci maddesinde yer almaktadır.

76.1.1 Hizmet İşleri Genel Şartnamesinin 19 uncu maddesinde "İşyerinde, işin başlamasından kabul belgesinin verilmesine kadar her türlü araç, malzeme, ihzarat, makine ve taşıtlar ile sözleşme konusu hizmet işinin korunmasından yüklenicinin sorumlu olduğu,

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU
Mali Hizmetler Kurum Başkan Yardımcılığı

Sayı : 36385208/10.07-

Konu : Denetimlerde Tespit Edilen Hususlar

hizmet türüne göre sigorta gerektiği takdirde uygulanacak sigorta türü veya türleri ve teminat limitlerinin günün koşullarına uygun olmak şartıyla sözleşmesinde veya eklerinde belirtileceği” hükme bağlanmıştır.

76.1.2 Tip idari şartnamelerin “Teklif fiyata dahil olan giderler” maddesinin komuyla ilgili dipnotunda “idarelerin, ihale edilecek hizmetin özelliğine göre sözleşmenin uygulanması sırasında, ilgili mevzuat gereğince yapılacak ... , sigorta, ...giderlerinden hangilerinin, isteklilerce teklif edilecek fiyata dahil olması gerektiğini bu maddede belirtecekleri” ifade edilmiştir....

....
76.5. İdari şartnamede teklif fiyata dahil olan giderler arasında sigorta giderine yer verilen ve sözleşme taslağının (21.1.) maddesinde iş ve/veya işyerlerinin sigortalanmasına ilişkin yükümlülüğün yükleniciye ait olduğu belirtilerek (21.2.) maddesinde sigorta türü veya türleri ile sigorta teminatının kapsam ve limitinin belirlendiği ihalelerde, isteklilerden ihale aşamasında sigortaya ilişkin herhangi bir belge (taahhütname, sigorta poliçesi vb.) sunmaları istenmeyecektir. **Bu durumda, sözleşmenin yürütülmesi aşamasında yüklenici tarafından sigorta poliçesi sunulacağına ilişkin düzenleme teknik şartnamede yapılacaktır. şeklinde açıklamalar yer almaktadır.**

Hizmet İşleri Genel Şartnamesinin ‘İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması’ başlıklı 19 uncu maddesinde; “(...) **Yüklenici, idarelerce istenen söz konusu sigortalara ilişkin poliçeleri ve ödeme kanıtlarını, iş fiili olarak başlamadan önce idareye vermek zorundadır. Sigortalar tamamlanmadığı sürece avans ve hakediş ödemesi yapılmaz.**” şeklinde açıklamalar yer almaktadır.

Her iki düzenleme birlikte değerlendirildiğinde iş ve işyerlerinin korunmasının ve sigortalanmasının ihale dokümanlarında öngörülmesi durumunda, yüklenicilerin sigorta poliçelerini iş başlamadan idareye vermek zorunda olduğu, iş ve işyerlerinin korunmasına ilişkin sigortaları tamamlamadığı sürece yüklenicilere ödeme yapılmaması gerektiği açıkça belirtilmektedir.

Ancak Sayıştay Başkanlığınca yapılan denetimlerde, Kurumumuza bağlı birlikler ve bağlı sağlık tesislerince gerçekleştirilen görüntüleme ve yemek hizmet alımı gibi ihalelerde, ihale dokümanlarında yüklenicilerin sigorta yapmakla yükümlü olduğuna dair hükümler bulunmasına rağmen sigorta yaptırılmasına ilişkin işlemlerin takip edilmediği,

Özellikle görüntüleme ve yemek hizmet alımı ihalelerinde çeşitli risklere ilişkin yüklenici tarafından sigorta yaptırılacağına ilişkin hükümler konulmasına rağmen, çoğunlukla yangın sigortası ve üçüncü kişi mali sorumluluk sigortası yaptırılmasını içeren şartnamelerle çıkılan ihalelerde, sözleşmenin imzalanması aşamasında veya sonrasında sigorta poliçelerinin kontrol edilmediği,

İhale dosyalarının incelenmesi esnasında sigorta poliçelerinin dosyalarda olmadığı, dolayısıyla ihale öncesi öngörülen poliçelerin yaptırılıp yaptırılmadığının kontrol edilmediği, poliçelerin denetim ekibinin talebi üzerine dosyalarına konulduğu, bazı ihalelerde ise

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU
Mali Hizmetler Kurum Başkan Yardımcılığı

Sayı : 36385208/10.07-

Konu : Denetimlerde Tespit Edilen Hususlar

poliçenin temininin mümkün olmadığı, poliçe temininin mümkün olmadığı bu ihalelerin şartnameye aykırı olarak yürütüldüğü açık olmakla birlikte ilgili sağlık tesisleri tarafından yükleniciye sözleşmede öngörülen ceza hükümlerinin uygulandığına dair bir muhasebe kaydına da rastlanılmadığı tespitlerine yer verilmiştir.

Görüntüleme ve yemek hizmet alımı ihaleleri kendi başlarına riskler içeren işler niteliğine haizdirler. Bu işlerin gerçekleştirilmesi aşamasında maddi olarak telafisi mümkün zararlar ortaya çıkabileceği gibi gıda zehirlenmesi sonucu kişilerin vücut bütünlüklerinde meydana gelebilecek hasarlar gibi maddi olarak telafisi mümkün olmayan zararlar da meydana gelebilecektir. Sigortanın amacı bu tür risklere karşı kişilere maddi bir güvence sağlamaktır. İhale hukuku açısından bakıldığında ise, sigorta yaptırılması, idare tarafından ihale edilen işlerde yüklenicinin hatalarından dolayı idarenin, üst işveren sıfatı nedeniyle karşı karşıya kalacağı tazminat riskine karşı koruma sağlamaktır.

Sonuç olarak, özellikle işin niteliği gereği idareyi maddi tazminat yükü altında bırakma ihtimali olan işlerin, hizmet alımı yoluyla yapılmasına karar verilmesi halinde, şartnamelerde bu riskleri karşılayacak miktarda teminat ihtiva eden sigorta yaptırılması ve yer teslimi yapılmadan poliçelerinin idareye teslim edilmesinin sağlanması, idareyi yükleniciden kaynaklanacak tazminat yüklerinden koruyacak olup, Birliklerimiz ve bağlı sağlık tesislerince konunun titizlikle takip edilmesi gerekmektedir.

3- Elektrik Enerjisi Alımlarında Hesaplanan Fiyat Farklarının İdarece Kontrol Edilmemesi;

4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Mal Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar 31.08.2013 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak 29.11.2013 tarihi itibarı ile yürürlüğe girmiş ve 4734 sayılı Kanuna göre ihale edilen ve 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa göre Türk parası üzerinden sözleşmeye bağlanan elektrik, doğal gaz, ilaç, petrol ürünleri ve sıvılaştırılmış petrol gazı ürünleri alımlarında uygulanacak fiyat farkının bu esaslara göre hesaplanacağı belirtilmiştir.

Diğer taraftan 28.09.2016 tarihli ve 2171 sayılı 'Elektrik ve Doğalgaz Alımlarında Gelecek Yıllara Yaygın Yüklenme' konulu genel yazımız ile de elektrik ve doğalgaz teminine yönelik yapılacak mal alımlarında gelecek yıllara yaygın yüklenme süresinin 3 yılı geçmeyecek şekilde belirlenebileceğine ilişkin üst yönetici onayının verildiği belirtilmiş, söz konusu mal alımlarının ihale dokümanlarına yürürlükteki Fiyat Farkı Esaslarına göre gerekli hükümlerin konulacağı hüküm altına alınmıştır.

Ancak yapılan denetimlerde; Kurumumuza bağlı birlikler ve sağlık tesislerince gerçekleştirilen elektrik enerjisi alım ihalelerine ilişkin fiyat farkı hesaplamalarının yüklenici firmalar tarafından yapıldığı, bu fiyat farkı hesaplarının bazılarında münferit nitelikte matematiksel hataların bulunduğu, bazılarında ise tüm ihale dönemini kapsayacak şekilde yanlış endeks kullanılmasından kaynaklanan ve yükleniciye fazla ödeme yapılmasına neden olan sistematik hatalar bulunduğu görüldüğü, hak edişleri hazırlamakla görevli idare personelleri ve bu kişilerin bağlı olduğu yöneticilerin yükleniciler tarafından gönderilen fiyat

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
TÜRKİYE KAMU HASTANELERİ KURUMU
Mali Hizmetler Kurum Başkan Yardımcılığı

Sayı : 36385208/10.07-

Konu : Denetimlerde Tespit Edilen Hususlar

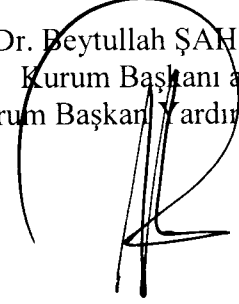
farkı hesabını içeren belgeleri incelemediklerinin anlaşılması olduğu ve söz konusu belgelerin kontrol edilmeksizin hak ediş hesabına dâhil edildiğinin tespit edildiği, bu nedenle konunun bu yönüyle sadece hatalı işlem olarak değil başlı başına bir iç kontrol süreci aksaklığı olduğunun değerlendirildiği belirtilmektedir.

Bu bağlamda, idarenin yükleniciye ödeme yaparken her ay değişik rakam olarak hesaplanan ve hata yapılma veya kötüye kullanma ihtimali yüksek olan fiyat farkı kaleminin yüklenici tarafından değil, idarelerin ilgili personelleri tarafından hesaplanarak kontrolünün sağlanması fiyat farkı ödemelerinin doğru şekilde yapılmasını sağlayacağından konuya gerekli özenin gösterilmesi gerekmektedir.

Tüm bu açıklamalar ışığında; denetimlerde tespit edilen hatalı uygulamaların tekrarlanmaması açısından gerekli tedbirlerin Genel Sekreterliğinizce alınması, konu hakkında birliğinize bağlı sağlık tesislerinin uyarılması ve satın alma iş ve işlemlerinde yukarıda yapılan açıklamalarla birlikte ilgili mevzuat dâhilinde hareket edilmesi hususunda;

Gereğini önemle rica ederim.

Dr. Beytullah ŞAHİN
Kurum Başkanı a.
Kurum Başkan Yardımcısı

DAĞITIM

Gereği:

89 Kamu Hastaneleri Birliği
Genel Sekreterliğine

Bilgi:

B-1 Dağıtım Planı